

ВОЛИНСЬКІ ЄПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Українську Помісну
Православну Церкву!

часопис
Волинської єпархії
Київського Патріархату

№6-7 (19-20) червень-липень 2006

ПАТРІАРХ ФІЛАРЕТ У ЛУЦЬКУ

11-12 червня Святійший Патріарх Філарет перебував у Луцьку із архіпастирським візитом. Це вже 11-й його візит на Волинь як Предстоятеля Української Православної Церкви Київського Патріархату. Уже стало традицією, що на День Святого Духа Першоєрарх молиться в головному волинському храмі – кафедральному соборі Святої Трійці, розділяючи з місцевими священнослужителями та вірянами радість храмового святкування.

Святійший владика прибув до Луцька ввечері 11 червня. На межі Волинської та Рівненської єпархій його зустріли єпископ Луцький і Волинський Михаїл і канцлер протоієрей Микола Цап, а вже біля брами кафедрального собору Патріарха вітали голова облдержадміністрації Володимир Бондар, голова облради Анатолій Грицюк, луцький міський голова Богдан Шиба, духовенство й парафіяни.

З нагоди успішного прибуття відправили молебень. Першоєрарх привітав присутніх зі Святом Трійці, подякував за теплу зустріч і висловив задоволення тим, що протягом багатьох років має можливість святкувати з волинянами П'ятдесятницю, прохаючи Бога про зростання в благодаті Святого Духа.

Пізніше в духовній консисторії відбулася зустріч Патріарха Філарета та єпископа Михаїла з очільниками місцевої влади – Володимиром Бондарем, Анатолієм Грицюком та Богданом Шобою. Обговорювали низку питань: церковно-державні стосунки, сучасний стан справ у світовому та українському Православ'ї, проблему визнання Київського Патріархату, утворення єдиної Помісної Української Православної Церкви тощо. Під час зустрічі сторони висловили задоволення позитивними змінами в єпархії, а також відзначили добрі стосунки владика Михаїла й влади.

Другого дня Трійці, на День Святого Духа, його Святість очолив Божественну Літургію. З ним співслужили митрополит Рівненський і Острозький Євсей, єпископ Луцький і Волинський Михаїл, місцеве духовенство. За Службою Божою молилося дуже багато вірян, представників державних установ і громадських організацій, серед яких, зокрема, й голова облдержадміністрації Володимир Бондар з родиною та луцький міський голова Богдан Шиба.

Молільниками був заповнений весь храм та церковний майдан. Патріаршу Божественну Літургію в прямому ефірі транслювало Волинське державне телебачення.

Наприкінці Служби Божої Патріарх Філарет виголосив велику проповідь про Зішестя Святого Духа на апостолів. Розкриваючи зміст свята, він розповів, як змінила апостолів дія Святого Духа. Зокрема, Патріарх зазначив, що апостоли одержали від

Бога дар правильного розуміння науки Христової, позбавилися страху перед юдейським покаранням і пізнали різні, невідомі їм до цього мови.

Одержання апостолами знання різних мов і сприйняття християнами Слова Божого рідною мовою мають прямий зв'язок, – переконаний святійший владика. З цього приводу він висловив здивування, що навіть у наш час «українську мову, мову народу зневажають і доводять, що необхідно до Бога звертатися тільки церковнослов'янською... А якою мовою проповідував апостол Андрій Первозваний на нашій землі? Єврейською чи грецькою? Проповідував він тією мовою, якою спілкувалися наші предки. Тому таку зневагу нашої мови необхідно відкидати як гріховні задуми, як протидію Духові Святому».

Йшлося в Патріаршому слові й про те, що дія благодаті Святого Духа поширилася не лише на апостолів, а й на всіх інших, хто увірував у Христа. І тоді, і сьогодні віруюча людина одержує дари Святого Духа, а невіруюча – не одержує. Саме з цієї причини «звинувачення Московського Патріархату про відсутність у нашій Церкві благодаті є ніщо інше як затьмарення розуму й свідчення того, що його окремі представники не

знають або не розуміють Святого Писання, як не розуміли апостоли слова Спасителя до зішестя Святого Духа».

Також першоєрарх навів багато прикладів дії благодаті Духа Святого, яка постійно проявлялася протягом історії Церкви. Діяла в часи гонін, надихаючи перших християн – на мучеництво заради Христа, подвижників у монастирях і пустелях – на боротьбу із внутрішнім злом, жертв безбожної радянської влади – на стійкість у вірі.

За словами Патріарха, Святий Дух діє в наш час не менше, ніж у перші віки християнської історії. І хоча спокуси, які доводиться долати нині, видаються важчими, ніж спокуси минулого, – віра Христова продовжує розвиватися й поширюватися завдяки благодатній Божій силі. «Дуже сильні спокуси нині проявляються через засоби масової інформації, покликани сіяти добро. Негативні програми дивляться діти й молодь. Якби не дія благодаті Святого Духа – ніяка б істота не могла протидіяти цій ворожій навалі. Однак, – наголосив Патріарх, – будьмо впевнені: Бога перемогти диявол не може. Тому й слуги його, якими б сильними вони не були, – не можуть перемогти слабких християн, бо в них діє благодать Святого Духа. Її ще нікому не вдалося перемогти. Ми бачили, що надзвичайно велика сила діяла проти Бога й Церкви за часів радянської влади. Стверджували, що настає час комунізму й ніякої релігії не буде. Де ж тепер той комунізм? Де його прихильники? Їх немає. А

Церква живе. Атеїзму нема, а віра набирає сили. Це є вагомим доказом, що Бог силою Своєї благодаті перемагає всяке зло».

Наприкінці проповіді святійший владика зазначив: щорічне святкування Дня Святої Трійці встановлено Церквою, аби християни не падали духом, адже Дух Святий діє, і благодать його – всемогутня. Але це не означає, що вірні можуть бути бездіяльними, і Патріарх закликав усіх працювати над собою, боротися зі злом, жити за Заповідями Божими, цінувати даровану Господньою милістю державність України. «Народ, одержавши незалежність, повинен працювати в поті чола, бути мудрим у своїх діях – і тоді Боже благословення не покине його», – підкреслив Патріарх.

Велелюдне свято завершилося після традиційного хресного ходу навколо собору заключними промовами на паперті. Єпископ Михаїл подякував першоєрархові за візит та невтомну працю в утвердженні Київського Патріархату й створенні єдиної Помісної Української Православної Церкви.

Після Богослужіння Патріарх Філарет на прохання представників волинських ЗМІ дав коротке інтерв'ю, у якому, зокрема, висловив задоволення ростом Волинської єпархії та закликав православних українців до єднання в єдину Помісну Церкву.

Протоієрей Віталій СОБКО,
прес-секретар єпархії
Фото автора та Сергія ДУБИНКИ

Усечесні отці декани, настоятелі парафій! Дорогі віряни! Вам відомо, що наш часопис можна передплатити в будь-якому поштовому відділенні області, починаючи з будь-якого місяця. Так склалося, що лише передплата через «Укрпошту» дозволяє одержати наше видання вчасно та якнайдешевше. Тому редакція закликає деканати

одностаїно переходити саме на таку форму доставки газети, адже своєчасне й за меншу ціну одержання інформації, зміцнює церковну організованість і спільне служіння, ефективніше розвиває єпархію та Київський Патріархат загалом. Передплатний індекс у поштово-каталозі обласних періодичних видань на 2006 рік – 91241.

НОВИНИ

Архієрейські служіння

Єпископ Луцький і Волинський Михаїл і канцлер єпархії протоієрей Микола Цап взяли участь в урочистостях з нагоди Дня прикордонника та 15-річчя утворення прикордонних військ України. Вітаючи особливий склад Луцького прикордонного загону з подвійним святом, владика благословив їхнє нелегке служіння і провів аналогію щодо діяльності Церкви Київського Патріархату і прикордонників: і українська Церква, і українські прикордонники постали зі здобуттям нашої державою незалежності. І якщо завдання військових охороняти кордони Батьківщини, то Київський Патріархат оберігає кордони українських християнських душ, молячись за них і за країну.

Зважаючи на плідну співпрацю Волинської духовної консисторії та керівництва загону на благо Церкви й держави, преосвящений нагородив начальника загону підполковника Віктора Мельниченка орденом святого Володимира Великого III-го ступеня, а начальника виховного відділу підполковника Василя Шапрана – благословенною грамотою.

***

Єпископ Михаїл освятив місце та заклав наріжний камінь під забудову храму Успіння Пресвятої Богородиці в с.

Гайове Ківерцівського деканату. У Богослужінні взяли участь декан протоієрей Олег Ткачусь, настоятель громади священник Олександр Вронський, місцеві священнослужителі, представники влади, парафіяни.

Після освячення у проповіді до присутніх владика зазначив, що церква – це місце для спасіння душі, спільної молитви про благословення для себе й ближніх, свого села й України. Тому громаді необхідно докласти всіх зусиль для спорудження святині, дякуючи Богові за сприятливий час, коли не руйнуються храми, а є його благословення споруджувати їх.

***

1 червня архієрей очолив Божественну Літургію у Свято-Вознесенському храмі, що в Горохові, з нагоди престольного свята. Разом із владикою служили горохівський декан протоієрей Андрій Сидор і місцеве духовенство.

За Богослужінням преосвящений виголосив проповідь про щирість віри в Христове воскресіння, про Вознесіння Господнє та дію благодаті Святого Духа.

Свято закінчилося хресним ходом центральною вулицею міста та молебнем у каплиці за благополуччя людей.

З ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

7 червня – Собор мучеників холмських і підляських.

9 червня – Праведного Йоана Руського, сповідника

Сьогодні ми поведемо мову про деяких українських святих, котрі зараховані до лику Божих угодників іншими помісними Церквами. Адже Православ'я – єдине у вірі, а поділяється лише адміністративно.

Мал. Ірини Дацюк

У травнево-літньому номері ми розповідали про українця Пахомія Нового, якого у XVIII ст. стратили турки-мусулмани. У ті ж часи й у тій же країні постраждав за віру ще один наш співвітчизник – Іоан Руський. Ось що пишеться про нього в книзі Н. Матвеевої й А. Голобородька «Святі і свята України».

Народився він в Україні у селянській родині на початку XVIII ст. Рано втратив батьків. Його віддали у солдати. Під Азовом був захоплений у полон татарами, які продали його у неволю до Туреччини. Господар-турок, до якого він потрапив, настійно вимагав, щоб Іван прийняв магометанську віру, згубившись з нього. Іван удень тяжко працював, а вночі молився в печері, щоб Господь дав йому сили витримати всі знущання. Слава про Івана як про святу людину поширилась навкруги. Помер він 27 травня 1730 року. Грецька Православна Церква визнала його святим. Моці прав. Йоана Руського перебувають на острові Евбеї.

2003 року Архієрейський Собор Польської Автокефальної Православної Церкви зарахував до сонму святих кількох українців, які померли за православну віру в українсько-польському протистоянні під час Другої світової війни та невдовзі після неї. День молитовного спомину всіх мучеників холмських і підляських призначено на першу неділю червня. І хоча в офіційному календарі Київського Патріархату їх ще

не згадано, маємо знати цих наших співвітчизників, які вище за земне життя поставили православну віру. Разом із тими холмськими, котрих було зараховано до лику святих ще раніше, повний відомий нам перелік мучеників холмських і підляських такий (а всі їхні імена відомі лише Богові): Петро, Павло, Миколай, Лев, Ігнатій, Леонід, Йоанна, Сергій, Онуфрій, Василь.

Праведний Йоане Руський, сповіднику, та всі мученики холмські й підляські, молитесь Бога за нас!

13 липня – Собор славних і всехвальних 12 апостолів

Цього дня варто згадати, як завершили свою земну стежу ці великі мужи віри – перших дванадцять Ісусових учнів, як це подає св. Єпифаній.

Андрій Первозваний був розп'ятий на одному з Х-подібних хрестів, які на спомин про Христа воздвігав на місці кожної своєї проповіді. Яків Зеведеїв і Матфей були вбиті мечем. Петра, Филипа й Варфоломія розп'яли вниз головою. Фому (отого – на хвилю «невірною») убили списом. Якова Алфеевого і Симона Зилота розп'яли на хресті. Апостола Юду Якового (іншого Юду, не зрадника), або Фадея, повісили на дереві. Матфій (якого вибрали апостолом на місце зрадника Юди) теж загинув страдницькою смертю.

Іоан Богослов після заслання єдиний з апостолів помер своєю смертю, доживши до глибокої старості. Отож, усі апостоли за вірність Христові тяжко постраждали, по всіх усядах розсіваючи зерна його вчення. На крові мучеників стоїть підмурівок нашої Церкви, і нині вона єдиними устами прохає їх: Святі апостоли, моліте Бога за нас!

Підготував Віктор ГРЕБЕНЮК

ДУХОВНА ШКОЛА

БОГОСЛОВСЬКА ОСВІТА РОЗВИВАЄТЬСЯ

8 червня Волинська духовна семінарія відзначила 12-й випуск своїх вихованців. Клопти повсякденного навчального процесу закінчилися, однак канікули не дуже полегшать життя тим, хто працює над системними питаннями розвитку богословської освіти, зокрема, в нашому духовному закладі. Не зменшиться проблем і стосовно семінарської матеріальної бази. Тим більше з огляду на те, що триває будівництво нового навчального корпусу.

Випуск-2006

З нагоди чергового випуску у кафедральному соборі Святої Трійці відправили Божественну Літургію, яку очолив єпископ Луцький і Волинський Михаїл. Із ним співслужили канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, обласний декан протоієрей Іван Семенов, ректор семінарії протоієрей Іоан Нідзельський, викладачі та випускники в священному сані.

Після подячного молебня відбулася урочища частина в нижньому храмі Свято-Троїцького собору. Отець ректор виголосив вітальне слово, в якому підкреслив почесність і відповідальність пастирського служіння та закликав випускників до плідної церковної праці.

За підсумками навчального року повний курс семінарського навчання завершило 38 вихованців. 12 закінчили науку вже в священному сані.

Насамкінець присутніх привітав владика Михаїл. Він висловив задоволення зростанням якості богословської освіти семінарії та побажав добросовісно застосовувати здобуті знання для церковного служіння та проповіді Слова Божого. Щоб оцінки, які поставить життя, були вищими, ніж

семінарська успішність. Відзначив преосвящений і покращення діяльності викладацького складу. Зокрема, за успіхи у праці нагороджено благословенною грамотою викладача Василя Лозовицького, кандидата богословських наук.

Окрім дипломів, випускники одержали на згадку про навчання нові видання Біблії, а також книги місцевого історика-архівіста Володимира Рожка «Українське православне книгописання і книгодрукування історичної Волині (XI–XX ст.)».

Що нового чекати з 1 вересня?

Отець Іван Нідзельський на прохання нашого кореспондента розповісти про хід реформування церковної освіти зазначив, що семінарія матиме подвійну назву – до чинної додаватиметься у дужках – «Волинський богословський інститут».

– Люди звикли до старої назви, – зазначає ректор, – а слово «інститут», як показує івано-франківський досвід, у духовному контексті не сприймають.

Реформа освітніх духовних установ зміною вивіски не обмежується. Згідно з постановами навчального комітету Київського

(Закінчення на 4 стор.)

***

3 червня владика очолив Божественну Літургію в луцькому храмі Воздвиження Хреста Господнього з нагоди відпустового свята. Разом із архієреєм служили настоятель церкви протоієрей Іван Семенов, обласний декан і місцеве духовенство.

За Богослужінням преосвящений виголосив проповідь про рівноапостольних Константина та Єлени, закликаючи парафіян наслідувати їхні чесноти.

***

4 червня архієрей очолив відпустове свято в храмі Покрови Пресвятої Богородиці, що в НовоВолинську. Разом із ним служили декан протоієрей Стефан Фультмес, настоятель протоієрей Володимир Богдадук, місцеве духовенство.

Після Божественної Літургії владика сказав проповідь про євангельські події, які відбулися після Вознесіння Господнього, про гріх хули на Духа Святого та про благочестиве життя.

***

6 червня єпископ Михаїл з нагоди Дня журналіста відправив молебень і відзначив церковними нагородами низку волинських засобів масової інформації та окремих їхніх представників за висвітлення діяльності Київського Патріархату.

Цього дня в кафедральному соборі Святої Трійці зібралося чимало молільників – журналісти, режисери, оператори, керівники ЗМІ.

Вітаючи журналістів із професійним святом, владика подякував за співпрацю й зазначив, що Церква шанує нелегко місію журналістів і всіх працівників часописів, радіо, телебачення та інших ЗМІ. Він підкреслив, що ця праця вимагає великої уваги, мудрості й відповідальності перед Богом, оскільки «від того, як журналіст висвітлює події чи аналізує суспільні проблеми, – залежить думка, позиція людей щодо них».

Після Богослужіння преосвящений нагородив благословенними грамотами за багаторічну працю щодо висвітлення

діяльності Церкви працівників обласної державної телерадіокомпанії – режисерів Ірину Пугач і Сергія Хижука, оператора Руслана Мазурка, звукорежисерку Жанну Бірук та журналіста газети «Луцький замок» Святослава Лесюка.

За результатами моніторингу прес-служби єпархії протягом року, нагороди одержали Радіо «Луцьк», телекомпанія «Адрес», «Волинська газета», Волинське державне телебачення, «Наше радіо», газета й радіо «Сім'я і дім», газета «Волинськ», журналістка й оператор 5 каналу Олександра Фетисова та Олександр Пілюк, журналіста Наталія Залевська (радіо «Луцьк»), Ольга Максим'як («Волинська газета»), Світлана Мех (радіо «Ера»), Микола Якименко (газета «Голос України») та Михайло Юхта (Українське радіо).

***

13 червня священнослужителі кафедрального собору на чолі з преосвященним на запрошення керівництва обласної клінічної лікарні взяли участь в урочистих зборах з нагоди Дня медичного працівника, які відбулися в палаці учнівської молоді. Після молебня владика привітав лікарів із професійним святом і, висловивши задоволення співпрацею, побажав Божого благословення на плідне служіння.

(Продовження на 4 стор.)

ВІДПОВІДЬ БОГОСЛОВА

ЧИСЛО ЗВІРА

Чи остерігатися християнам числа 666?

Заяпитання

6 червня цього року випав рідкісний числовий збіг: 06.06.06. Відомо ж, що 666 – «число звіра», антихриста. В Одкровенні св. Іоана Богослова читаємо: «Хто має розум, той нехай полічить число звіра, бо це число людське; число його шістьсот шістьдесят шість». Тож багато хто не без допомоги ЗМІ проголошували несприятливість цього дня. Банкіри не підписували угод, політики не проводили переговорів тощо. Чи справді цей день якийсь страшний, чи остерігатися цього числа і що Церква навчає про 666?

Відповідає
ієромонах Марк (Левків)

Насамперед звернімо увагу, що в Біблії говориться не про три цифри шість, а наводиться конкретне число: шістьсот шістьдесят шість (а в деяких манускриптах – шістьсот шістнадцять!). Тому незрозумілим є ажіотаж щодо будь-якого випадкового збігу цих цифр. А такий збіг, спекуючи годинами, датою чи іншими цифровими позначеннями, можна віднаходити щоденно, наприклад, зранку: 6-та година – 6-та хвилина – 6-та секунда. Страх же перед такими збігами є забобонним і свідчить про марновірство, малодушність, а то й просто про релігійну неосвіченість.

Щодо числа 666, то саме собою це просто число, якому передують 665 і за яким іде число 667. І не більше. Воно не гірше і не краще за будь-яке інше число. Число 666 не є сатаною, так як і число 3 – не Свята Трійця. Ми не поклоняємося числу 3 і не повинні боятися числа 666. Ми не піфагорійці, а православні християни, які не надають магійного значення цифрам чи числам, не обожають, не вважають, що вони впливають на наше життя чи сприяють його налагодженню. Тому число 666, як і будь-яке інше, нешкідливе для нас. Навіть

коли воно знаменуватиме свідомий вибір антихриста як бога, тобто слугуватиме знаком прихильників антихриста, то стане для них згубним не саме число, а власне їх вибір служіння дияволу.

Православні дослідники сходяться на думці, що ціллю Іоана Богослова не було навіяти нам містичний жах перед числом

666, а коли з'явиться антихрист, ним вказати на відступника, сума букв імені якого буде вираховуватись цим числом. Отже, можемо говорити, що число (знак) звіра вказує на ім'я антихриста. Один із небагатьох тлумачів книги Об'явлення Андрій Кесарійський (IV ст.), ніби бачачи наші часи, говорить, що старанне дослідження числа печаті та всього іншого, написаного про антихриста, стане спокусою для багатьох пильних та розважливих християн. І застерігає: «Коли була б необхідність знати його ім'я, то, як кажуть деякі учителі, тайновидець відкрив би його, але благодать Бога не бажала, щоб це згубне ім'я було написане в Божественній книзі. Коли дослідити слова, то, на думку давнього християнського письменника Іполита Римського та інших, «можна знайти багато імен, що відповідають цьому числу. [...] Цими іменами будуть називати ті [...], для кого славою служити ганебне».

Яким же чином мало б визначитись це ім'я? Як у івриті, так і в грецькій та церковнослов'янській мовах кожна буква алфавіту має числове значення. Перші дев'ять букв відповідають цифрам від 1 до 9, наступні дев'ять – десяткам, останніх декілька букв – сотням. Число слова або імені – це, власне, сума числових значень його букв. Користуючись таким способом, перші християни вираховували, що ім'я римського імператора Нерона, гонителя християн, у деяких своїх формах, має числове значення як 666, так і 616. Це призвело до того, що після смерті Нерона очікувався його другий прихід як антихриста.

Пізніше, вираховуючи таким же способом, «кандидатами на антихриста» ставали Наполеон, Гітлер, Мартін Лютер та інші історичні особи. Крім того, коли використовувати інші мови і маніпулювати числовими відповідностями, тоді з цими цифрами можна робити будь-що. Тому й потрібна мудрість, щоб залишатись на сторожі і не впасти в оману.

Іншим завданням цього «знака» є вказати на сутність звіра (антихриста) та всього, що його оточує. Як імена Божі свідчать про його природу та її властивості, так і це ім'я вказує на якості ворога людських душ. Ім'я *Месія* грецькою відповідає сумі 888. Сім вважається числом досконалості. Тричі повторене, воно символізує Абсолют. Відповідно, 888 означає що Ісус абсолютно переважає досконалість, а число 666 – що звір у всіх аспектах нижчий за досконалість, і тому є цілковитим втіленням недосконалості та зла.

Звертають увагу також на те, що в грецькому написанні числа 666 – середня буква *кси* схожа на *змія*, в той час як перша і остання букви становлять першу й останню букви в грецькому написанні імені *Христос*; відповідно, антихрист – той, хто буде прикидатись Христом.

Шістка – число, котре передують числу сім. Сім – знак досконалості та повноти. Шість – це те, що гранично близьке, те, що ніби торкнулось тієї повноти. 666 – це гранична спрямованість до повноти, але все-таки в

кожній деталі, в кожній своїй дрібниці так і не доходить до неї. Найстрашніша неправда – неправда правдоподібна. Антихрист справді буде прикидатись Христом. Шістка, яка притирається до сімки і є найбільша облудність, тобто вершина обману. Про це добре говорить Іполит Римський: «Христос за царське достоїнство названий був левом; схоже, і антихриста Писання показує, як лева, за його якості тирана. Та й взагалі у всьому облесник намагається уподібнитись Сину Божому. Христос – лев; лев і антихрист. Христос – цар; цар, хоч і земний, і антихрист. Явився Христос як Агнець; схоже, і той буде показуватись, як агнець, хоча всередині буде вовком. Обрізаний прийшов Спаситель у світ; подібно явиться й цей. Послав Господь апостолів до всіх народів; подібно пошле і він своїх лежестовителів. Зібрав Спаситель Своїх розсіяних овець; збере подібним чином і він розсіяний народ юдейський. Дав печать Господь віруючим у Нього; подібно дасть і він. В образі людини явився Господь; в образі людини приїде і він. Воскресив Господь плоть Свою як храм; відновить і він кам'яний храм в Єрусалимі».

Говорячи про знак звіра, Іван Богослов насамперед застерігає нас, християн, від прийняття цього знака. Не чисел чи цифр навчає остерігатися, а помислів та справ нечестих уникати і не сповідувати вчення, проповіданого звіром. Також не сприймати сповідання віри чи мінливий образ думок і життя того суспільства, яке можна називати звіром. Закликає стояти на сторожі своїх думок, слів та справ і сповнюватись чеснотами. Бо кожного, хто не сповіде Ісуса Христа Сином Божим і відкидає його вчення або чинить діла, супротивні Божій праведності, можна назвати антихристом. І тоді ці шістки стають символом такої особи, значують тугу душі, позбавленої Христа.

А ми замість того, щоб жити по-християнськи, займаємося хибним тлумаченням Об'явлення, шуканням у всьому антихриста, лякаємо себе несприятливими днями і знаками, тому що мріяти завжди легше, ніж мислити, працювати над собою і звершувати справу свого спасіння.

ІНТЕРВ'Ю ДО ЮВІЛЕЮ

НАЙБІЛЬША ПЕРЕМОГА – НАД СОБОЮ

Протоіерею Володимирові Богдядюку 24 червня виповнилося 50 років

– У шахтарське місто я потрапив вже після проголошення незалежності України, 1991 року. Тут не було ще храму, діяла лише перша церковна громада УАПЦ, яка після червня 1992 року, коли відбувся об'єднавчий собор, зорганізувалась у громаду Київського Патріархату. Тоді влада передала нам під майбутній храм приміщення загусу.

– Знаю, що Богослужіння проводились попервах біля освяченого хреста. Мабуть, непросто було світську споруду перетворити у культуру?

– Найголовніше, що було велике щире бажання віруючих це зробити. А ще – надзвичайний ентузіазм і піднесення. Руками активістів облаштували одну кімнатку спочатку, а вже згодом почалась реконструкція і будівництво. Через роки три він постав у такому вигляді, як зараз, ще покійний владика Іван (Боднарчук) його освячував. Збирали копійку до копійки – і тепер маємо красивий храм.

– Більше десяти років Ви несете Боже слово, закликаєте паству до щиросердних молитов і покаянь, чим заслужили шану і повагу в новолонців. А як Ви потрапили сюди?

– Народився я в родині селян в Туропині Турійського району. Там закінчив вісім класів, вступив до Нововолинського гірничо-будівельного технікуму. Відслуживши в армії, вже повертався у Нововолинськ, куди переїхали, як і сказав, вимушено, мої батьки. Тодішня атеїстична пропаганда створила для нас на Турійщині через мої релігійні переконання не велими добре середовище для нашої родини. І з раннього дитинства тягнувся до Бога, любив відправу, церковний спів. У храм ходив за кілька кілометрів до Мокреця, а згодом потайки відвідував Василівську церкву у Володимирі-Волинському. Навчався у шахтарському місті, але диплом не захистив, бо відчував, що маю інше покликання. І – мрія моя здійснилась. Через двадцять років у ролі священника повернувся в Нововолинськ.

– У ті часи нелегко було вступити до духовного закладу?

– Непросто. Аби зібрати усі документи для вступу – вимагалась неабияка обережність. У колишньому Союзі, як відомо, було три духовні семінарії. Я зібрався в Москву, хоча теж не без перешкод. Дефіцитом були квитки на поїзд...

– Куди пролягали Ваші пастирські шляхи?

– Наступного року виповниться чверть віку, як я став священником. Після закінчення семінарії був дяком по різних храмах Волині. Після одруження мене висвячував на диякона і священника 1982 року тепер уже покійний архієпископ Волинський і Рівненський Даміан на свято Введення. Мав парафію на Волині, зокрема, у Грибовиці Іваничівського району. Коли відчував певне переслідування за українофільство, перевівся у Львівську єпархію, де можна було вільніше правити українською мовою. І вже з села Усів Сокальського району перейшов до Нововолинська.

– Напевно, у ті часи проводити службу рідною мовою було ризиковано?

– Я про це не думав. Хотілось насамперед, аби донести все людям так, щоб було зрозуміло і зачепило найтонші струни серця. Не хочу зневажити церковнослов'янську мову, але вона не є доступною усім.

– Що найбільш пам'ятне за час, коли Ви працюєте на Українську Церкву?

– Перше Богослужіння, яке відбулось на свято Покрови, перетворилось у високодуховне дійство. Тоді якраз освячували символічний хрест полеглим за волю України. Незабутніми є і чимало інших знакових для нашого міста заходів, у яких брала участь наша церква.

– Нерідко можна почути різного роду закиди на адресу Київського Патріархату, що, мовляв, у ній немає Божої благодаті тощо. Ваша думка з цього приводу?

– Якщо оглянутись на історію, то Християнство утворилось за часів Римської імперії. Але коли поставали держави, то обов'язково відроджувались і їхні церкви. Адже Дух Святий зійшов на апостолів і дав їм дар говорити різними мовами. То чому ж ми про це забуваємо? А як сказав апостол Павло, краще в церкві вимовити п'ять слів зрозумілою мовою, щоб

інших навчити, аніж тисячу незрозумілих... Священне право кожного народу – слухати проповіді рідною мовою. А єдність церкви якраз не в адміністративному підпорядкуванні, а у глибокій вірі, у таїнствах. Повинен бути духовний центр із своїм єпископом – і, на щастя, у нас це є.

– Отче Володимире, а якою Вам бачиться роль Церкви у нинішніх непростих політичних процесах?

– Хоча офіційно Церква відокремлена від держави, ми живемо всі в єдиному суспільстві, у єдиному великому домі. Основне покликання Церкви – у консолідації, хоча, поки вона роз'єднана, нема її єдиної помісної, робити це непросто. А мир і злагода у нашій державі буде тоді, коли ті, хто наділений владою, схочуть пізнати Бога.

– Ви досягли, як прийнято казати, золотого ювілею, коли можна зробити певні підсумки...

– Людина з віком мудрішає. Були в моєму житті і прорахунки, з висоти прожитого оцінюєш дещо критично. Але за великим рахунком, я радий з того, що знайшов свою нішу. У мене хороша сім'я: дружина Марія, діти Юрій і Мар'яна. Моя мрія про те, щоб бачити вільну і незалежну Україну, яка б мала свій єпископат, теж здійснилась. І не менш важливо – я ніколи не йшов на компроміс з своєю совістю.

– Що б Ви хотіли побажати усім віруючим через газету?

– Найперш, аби ми були християнами не лише за званням, а й за душевним покликанням, з більш відкритим серцем до Бога. Періодично ставати перед судом своєї совісті, прагнути, аби у наших думках і вчинках переважало добро. І пам'ятати, що найбільша перемога – це перемога над самим собою.

НОВИНИ

***

23 червня єпископ Михаїл здійснив архіпастирську поїздку до Володимира, під час якої взяв участь в урочистостях з нагоди Дня митної служби України. Владика привітав митників зі святом, побажав Божого благословення на добру працю й нагородив начальника сектора Ягодинської митниці Геннадія Степаняна орденом рівноапостольного Володимира Великого III ступеня за заслуги перед Київським Патріархатом.

***

25 червня архієрей долучився до відправи Патріаршої Божественної Літургії в Свято-Георгіївському чоловічому

монастирі на Козацьких Могилах, що в с. Пляшева Рівненської єпархії, з нагоди 355-річчя битви під Берестечком.

***

27 червня єпископ Михаїл, канцлер єпархії протоієрей Микола Цап і обласний декан протоієрей Іван Семенюк взяли участь в урочистих зборах з нагоди 10-ї річниці Конституції України, які відбулися в облмуздрамтеатрі ім. Лесі Українки.

***

27 червня відбулися випускні урочистості луцьких загальноосвітніх навчальних закладів. У кафедральному соборі Святої Трійці відправили спеціальний подячний молебень, за яким випускники, їхні вчителі і батьки молилися разом із священнослужителями.

Після Богослужіння преосвященний Михаїл звернувся до присутніх зі словом, у якому склав юнацтву побажання з нагоди початку нового життєвого етапу. Згадуючи слова з Одкровення святого апостола Йоана Богослова «ти ні холодний, ні гарячий!», владика закликав уникати байдужості чи невизначеності щодо свого покликання. Необхідно бути холодним, коли кажемо «ні» неправді, злу, гріхові і необхідно бути гарячим, коли потрібно сказати «так» відстоюванню Божих Заповідей, планам в собі християнських чеснот і боротьбі за покликання.

«Важливо, аби Ви ставили цілі й дося-

гали їх та твердо уникали чи перемагали негативи сьогодення», – підкреслив архієрей, переконуючи, що визначеність і цілеспрямованість – основа достойного та успішного життя.

Також преосвященний побажав випускникам мудрості в навчанні та плідної праці задля слави Божої, користі для України й свого роду.

Кілька днів по тому архієрей та священнослужителі кафедрального собору взяли участь у ювілейних випускних урочистостях Луцького біотехнічного інституту Міжнародного науково-технічного університету, які відбулися в облас-

(Закінчення. Початок на 2 стор.)

Патріархату, випускники усіх церковних навчальних закладів отримуватимуть дипломи єдиного зразка. І у Волинській, і в Рівненській семінаріях богослови поки що вчитимуться 4 роки (регенти – 3). Замість шкільної системи запроваджуються лекції та практичні заняття, оцінювання відбуватиметься по семестрово, результати знань фіксуватимуть у залікових книжках. Спудей писатимуть курсові та дипломні роботи, випускнику надаватимуть ступінь бакалавра.

Затверджується новий план навчальної програми. Якщо раніше більшість предметів стосувалася богословських наук, то з 1 вересня 2006 року у семінаріях вивчатимуть українознавство, стилістику української мови, історію релігії, риторику і культуру української мови, педагогіку і психологію, грецьку, латинську і єврейську мову (на вибір). Створюються 4 кафедри: Священного Писання, церковної історії, богослов'я, гуманітарно-соціальних дисциплін. Офіційної плати за навчання нема, але існують благодійні внески без встановленої конкретної суми. Гуртожитком забезпечуються усі бажаючі вступити до семінарії, та тільки не всі витримують армійські умови проживання і виховання. А ще ж не раз виявляється, що кандидат потрапив на стежку духовного провідництва випадково. Тому, хоч конкурс серед вступників невеликий, щороку ВДС набирає в середньому лише два десятки студентів. Торік, наприклад, було подано 46 заяв, а прийнято 23 особи з різних областей західного регіону.

Будівництво нового корпусу

Нещодавно розпочали будівництво нового семінарського корпусу. Здавалося б, що все цьому має сприяти, адже це богоугодна справа. Однак до звичних проблем, які виникають з початком спорудження будівлі, як-от брак коштів чи людського ресурсу, додалися ще й інші.

У середині червня єпархіяльна прес-служба змушена була оприлюднити заяву у зв'язку з поширенням деякими аж занадто ревними «поціновувачами історико-культурної спадщини» спотвореної інформації, пов'язаної з виявленням останків людських тіл на місці будівництва.

Унаслідок підготовчих робіт, які передують спорудженню будинку, справді віднайшли фрагменти людських кісток, адже

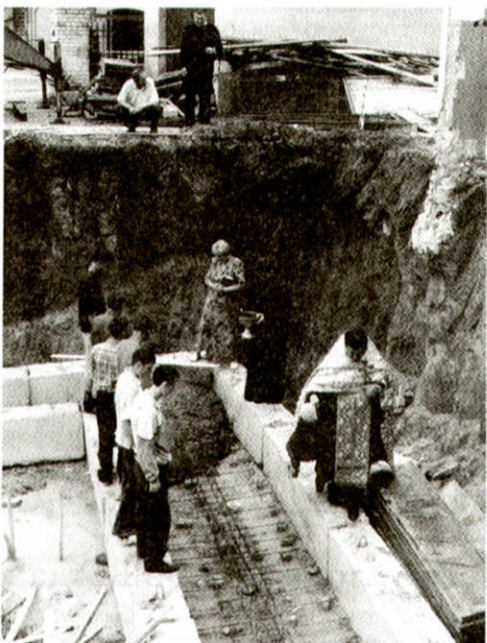
на місці, де нещодавно стояли корпус семінарії, єпархіяльний склад та гараж, колись було старе міське кладовище, перенесене

Випуск-2006. Фото Сергія ДУБИНКИ

свого часу радянською владою. Проте масових поховань чи могил репресованих енкаведистами, як дехто стверджував, тут не виявили. Тому Церква за погодженням з обласною та міською владою, яка не заборонила будівництво, знайдені останки перепоховала на кладовищі біля собору відповідно до церковного уставу.

Процес спорудження корпусу триває. 19 червня з благословення єпископа Михаїла секретар семінарії протоієрей Ігор Скиба освятив фундамент і заклав у нього капсулу. Роботи ведуться майже щодня, тож є надія, що незабаром духовний заклад остаточно вилікує рани, завдані торік пожежею.

Протоієрей Віталій СОБКО,
Володимир СТУДСекретар семінарії протоієрей Ігор СКИБА
освячує фундамент майбутнього корпусу.
Фото Данила ЗІНКЕВИЧА

ІСТОРІЯ

СВЯТИНЯ НА КІСТКАХ

Єпископ Михаїл і місцеве духовенство відправили панахиду під мурами колишньої луцької в'язниці, де 65 літ тому, 1941-го року, енкавеєсівці розстріляли близько чотирьох тисяч в'язнів. Щороку 23 червня священнослужителі християнських Церков, представники влади й громадськості, свідки трагічної події приходять на це місце, аби творити молитву по жертвах розстрілу.

Серед численних пам'яток, якими кілька століть пишається Лучеськ Великий, є такі, що змушують нас упасти на коліна, зронити гірку сльозу і в благочесті схилити голову. Плондрована не один рік ворогами українська земля такими слізьми вмивається і досі, бо ще живі свідки багатьох трагедій, що коїв на наших землях більшовицько-фашистський режим.

Про злочини в луцькій тюрмі довго замовчувалося. Але й нині про жahlіві кровопролиття не нагадує майже нічого, хіба що хрест і меморіальні дошки, де викарбувано імена невинно убієнних 23–24 червня 1941 року. І панахиди, які, хвала Богу, щороку відслужуються представниками різних конфесій.

Цьогорічне вшанування полеглих розпочалося хресним ходом священників та вірян Київського Патріархату. Процесія,

яку очолив владика Михаїл, пройшла від Свято-Троїцького собору до пам'ятного знака, спорудженого на майдані неподалік від колишньої в'язниці. До поминальної молитви долучилися римсько-католицький єпископ Маркіян Трофим'як і два священники Московського Патріархату.

Виступаючи перед зібранням, преосвященний зазначив, що в'язні-мученики – насіння, з якого проросла українська незалежність. «Ми будемо дуже грішити, якщо чинитимемо некорисні справи для Батьківщини, якими плондруватиметься їхня пам'ять, зневажатиметься їхній подвиг», – підкреслив єпископ Михаїл, закликаючи присутніх до любові й самовідданої праці на славу Божу й благо України.

Ув'язненою в луцькій тюрмі була переважно українська інтелігенція, яка від-

ному театрі ляльок.

Відправивши подячний молебень, владика привітав випускників зі здобуттям вищої освіти, а керівництво й викладачів – із 5-им випуском. Молоді, яка від нині піде самостійним життєвим шляхом, владика побажав слідувати за життєвим покликанням і ніколи не занедбувати християнські чесноти й цінності.

***

29 червня єпископ Михаїл на запрошення римсько-католицького єпископа Маркіяна Трофим'яка побував на урочистій месі в кафедральному соборі апостолів Петра й Павла з нагоди храмового свята, яку очолив архієпископ Іван Юркович, папський нунцій (посол Ватикану в Україні).

Незадовго до цього владика привітав католиків з 10-річчям діяльності Мальтійської служби допомоги на Волині.

***

29 червня духовенство Свято-Троїцького кафедрального собору на чолі з архієреєм взяло участь в урочистостях з нагоди Дня працівника податкової служби України, які відбулися в податковій адміністрації області.

Звертаючись до волинських податківців із вітальним словом, владика подякував за добру працю на благо України та побажав міцного здоров'я й благословення Божого. За дорученням Патріарха Філарета, він нагородив орденом святої великомучениці Варвари першу заступницю голови ДПА у Волинській області Мирославу Конечну за заслуги з відродження духовності та утвердження Київського Патріархату.

***

2 липня єпископ Михаїл та ковельський декан протоієрей Анатолій Александрук взяли участь у святкуванні Дня Ковеля.

Під час урочистостей владика зустрівся з міським головою Сергієм Кошаруком, подарував містові статуетку Архістратига Михаїла та виступив на урочистому мітингу. «Коли дому Господь не буде, даремно працюють його будівничі при ньому! Коли міста Господь не пильнує, даремно сторожа чуває!» Цими словами псаломсвіць Давида преосвященний підкреслив важливість, аби місто жило й розвивалося з Божим благословенням і побажав ковельчанам ангела-хоронителя для щасливого й побожного життя в рідному місті.

Діяльність
духовної консисторії

Капелани Луцька на чолі з протоієреєм Олександром Безкоровайним перевезли ковчег з частинкою мощей святиителя Миколая Чудотворця з кафедрального собору до каплички в обласній дитячій лікарні. Святиня перебувала там кілька тижнів, тож хворі діти, батьки, медперсонал мали змогу приступити до неї, благаючи про зцілення духовне й тілесне. Після урочистого перенесення мощей отець Олександр з капеланами відправив акафіст святому. Він зазначив, що коли людина перебуває в скорботі чи хворобі – необхідно не втрачати віри та надії, а з палкою молитвою звертатися до Бога та Його святих угодників, зокрема, до святиителя Миколая.

***

На запрошення Центру дитячої та молодіжної творчості «Диво» старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкоровайний взяв участь в акції з нагоди відзначення Всесвітнього Дня пам'яті всіх, хто загинув від СНІД. Зокрема, священник долучився до свічкової ходи від кафедрального собору Святої Трійці до площі Братковського та панахиди, яку відправили спільно відправили представники різних Церков.

(Закінчення на 6 стор.)

ВІДПОВІДЬ БОГОСЛОВА

ПРИСТРАСТЬ НАРОДІВ І СТОЛІТЬ

Чимало християн надто захоплюється великим спортом. Та чи корисно це для душі?

Запитання

Як Церква ставиться до футболу? Чи можна молитися за Збірну України загалом та її гравців зокрема?

Відповідає протоієрей Віталій Собко

З таким же запитанням нещодавно звернувся до мене як прес-секретаря єпархії місцевий журналіст, який, зважаючи на шалений інтерес багатьох людей до чемпіонату світу з футболу, вирішив з'ясувати, що про все це думає Церква.

Питання виявилось несподівано складним, оскільки не вдалося знайти інформації щодо офіційної позиції Церкви з цього приводу. Тому спочатку потрібно було відповісти самому собі.

Керуючись принципом, що коли немає однозначного вирішення певної проблеми чи визначеного бачення якогось явища, варто зробити висновок, що певні питання чи справи є багатограними: в одному випадку щось може бути корисним людині, а в іншому – шкідливим. А ще багато залежить, як людина ставиться, сприймає ті чи інші події, проблеми, явища.

Сказати, що Церква засуджує футбол чи змагання з цього виду спорту було б, мабуть, неправильно. Було б помилкою також заявити, що християнська спільнота гаряче сприймає гру, яка вже для багатьох стала «релігією». Проте з євангельською наукою можна легко відповісти на будь-які питання, якими б вони складними не видавалися.

Згадавши слова Христа (Євангеліє від Матфея) – «усяке добре дерево і плоди добрі родить, а погане дерево і плоди погані родить» і «за їхніми плодами пізнаєте їх», спробуємо дати відповідь, які ж плоди приносить оця всевітня істерія, спричинена масовим захопленням чемпіонатом світу з футболу. Якщо уважно поспостерігати за тими, хто грає або вболіває, – можна зробити для деякого несподіваний висновок: цей різновид людської діяльності, способу життя, захоплення чи відпочинку – якщо не гріх, то, принаймні, досить сприятливий шлях до нього. Аналогія – їжа, споживання якої – не порушення Закону Божого, однак то вживає її надмірно – грішить.

Напевно, небагато гравців або вболівальників футболу аналізували свою поведінку під час гри. А список гріхів і пристрастей, які вирують навколо футболу, вражає кількістю пунктів. Негативи очевидні: нарікання на Бога, ображення ближніх, навмисні тілесні ушкодження, гордість, надмірна надія на Боже милосердя, самолюбство, ненависть, гнів,

проклинання, помста, зловтіха, зловживання алкоголем, нецензурна лайка, азарт, впадання у відчай, заздрість, культ тіла, хвастощі, забобонність. Це неповний перелік. Багато хто через футбол спокушає до всього перерахованого родину, друзів, колег. Якщо ж ні, то вони просто обділені увагою свого зазіпленого пристрастями ближнього.

Одна з найбільших небезпек – те, що футбол, як і професійний спорт загалом (не плутати з фізкультурою!) дезорієнтує людину у виборі життєвих цілей і цінностей, претендує на п'єдестал, де має бути духовність, перешкоджає

Климент Олександрійський: «Боротьба повинна проводитися не заради якогось суєтного змагання, а щоби викликати піт на тілі. І не з вихвалюванням своєї спритності треба приступати до неї, а в інтересах здоров'я... У всьому потрібно мати міру й мету». Ці істинно мудрі слова не означають, що Церква «відлучає» футбол, оскільки правильний підхід і розуміння істини будь-яку проблему обертають на благо.

Але в сучасному світі все занадто складно поєднано і переплетено. Великий спорт – смисл життя багатьох людей. Від нього залежать сьогодні численні людські долі, сім'ї, і це

змушує визнати, що не завжди правильно бути категоричним. Тим більше, що футбол може мати певні позитиви. Наприклад, стати для когось сходиною на шляху вдосконалення, виховати почуття патріотизму. Якщо завдяки чемпіонату хтось полюбить свою Батьківщину (а раніше цього почуття не було) або на матчі вперше помолівся – це вже добре.

А щодо молитви за перемогу збірної – дозвольте також скористатися аналогією. Уявіть ситуацію. Чоловік приходить до церкви й просить священника: «Отче, там у садочку діти влаштували змагання машинок. Помоліться, щоб перемогла іграшка мого сина...» Можливо, порівняння дещо перебільшене, але безглуздість уявної ситуації допоможе самостійно відповісти, чи варто за це молитися. Безумовно, творити молитву за здоров'я будь-якого християнина, навіть злочинця, Церква не лише дозволяє, але й заохочує. Адже поняття «здоров'я» має значно глибший зміст, ніж

здається на перший погляд. Воно і фізичне, і, найголовніше, – духовне. Воно конче необхідне для зростання в любові, виправлення, навернення, примирення тощо.

Ще краще, коли футбол перебуває в далеких закутках душі християнина, який сприймає це явище спокійно, як засіб фізкультури, як спосіб навчитися терпеливості, самодисципліни, всього, про що свого часу писав згаданий Климент Олександрійський. Зрештою, чудово, коли футбол є просто активним відпочинком з рідними й друзями та коли православний пам'ятає слова святого апостола Павла з Першого послання до коринфян: «Усе мені можна, та не все на користь. Усе мені можна, та я не дам нічому цьому заволодіти мною».

здійснювати заповіт Господа про любов. Займаючись або захоплюючись ним, зовсім не вчиниш з ближнім так, як би хотів, щоб чинили з тобою.

Мені вдалося відшукати й більш категоричні думки з цього приводу. Зокрема, російський православний єпископ Варнава (Беляєв) (20-ті роки минулого століття) був переконаний, що спортивні змагання – це взагалі диявольська вигадка. Саме ворог роду людського, на його думку, «ввів нагороди, почесні, призи для збудження духу змагання в учасників, завів міжнародні турніри, чемпіонати, викликаючи в душах грозу пристрастей».

Подібно, але менш категорично розмірковував ще 190-го року й знаменитий учитель першохристиянської Церкви

ДУХОВНА ШКОЛА

ЯКЕ МАЙБУТНЄ НЕДІЛЬНИХ ШКІЛ?

Як уже повідомляла газета, викладачі Центру християнського виховання дітей і молоді **Наталія Ротченкова та Оксана Цап** побували в Житомирі на тематичному семінарі, присвяченому організації роботи духовних недільних шкіл. У цій зустрічі брало участь до сотні осіб з усіх єпархій. Своїми враженнями пані **Наталія** і пані **Оксана** діляться на сторінках нашого часопису.

– Такі семінари корисні тим, що його учасники обмінюються досвідом, – говорить **Наталія Ротченкова**. – Як правило, методи роботи колег такі ж, як і в нас. Наприклад, це стосується використання наочності, повторення матеріалу для дитини, яка прийшла до школи серед року, запровадження трапези. Щодо останньої, то в Духовному центрі при житомирському храмі св. Михаїла, де вчаться 350 дітей, її влаштовують щонеділі. Якби в нас було для цього своє приміщення, ми б також так робили і, звичайно, тоді до Центру виховання при Свято-Троїцькому соборі приходило би більше учнів. Позитивний зразок для нас – це обов'язковість співу перед кожним заняттям. Так само, як і в Луцьку, так і в Житомирі правлять дитячі Літургії (до речі, маємо плани, аби її повністю співали наші вихованці). А от різниця те, що в нас на заняттях батьки сидять спільно з дітьми і приводять до недільної школи малих не з 5–6-тилітнього віку, як у них, а й навіть з трьох років.

– Я б запозичила від колег традицію організації літніх таборів, – продовжує розмову **Оксана Цап**. – У Житомирі існує символі-

чна плата за навчання в одну гривню. Ми ж грошей не беремо, живемо тільки за рахунок пожертв. Тому єдине, на що ми спромоглися, то – повезти дітей у Троїстянець. Я двічі допитувалася житомирян, звідки у них кошти. Вони кажуть: по гривні здають батьки, якісь гроші надходять з-за

що там сильно сприяють розвитку народної творчості: вивчають звичаї певного регіону, ставлять концерти, гагілки. У їхньому центрі є гуртки малювання, в'язання, вишивки, фізкультурний. Можливо, в новому навчальному році ми якраз щось додамо до структури занять із побаченого.

Як правило, на подібні семінари прибуває чимало осіб, які не мають навиків викладання. Вони, бажаючи започаткувати духовну справу у себе на місці, лишень уважно слухають своїх колег-практиків. Для них, на думку співрозмовниць, потрібно організувати окремі курси. Досвідченим же педагогам потрібні зустрічі іншого гатунку, де, зокрема, можна було б вирішити проблеми узгодження методичних посібників, розробки навчальних програм, видання різної необхідної літератури. Тому пані **Наталія** і пані **Оксана** радо підтримали ідею київських кураторів створити Спільну вчителів недільних шкіл. Щоправда, точне число тих, хто займається дитячою духовною освітою, невідоме. На Волині, до прикладу, з одного боку батькам не прищеплено

кордону, Церква допомагає. Але конкретно джерел фінансування ніхто не назвав. Хоча це багато важить, бо в нас немало ентузіастів щодо розвитку недільних шкіл, але питання часто впирається у кошти. А

звичай гуртувати дітей у храмі, а з другого боку священники переважно йдуть у звичайні школи викладати запроваджену нещодавно християнську етику, через те не вбачають потреби залишатися з учнями після недільної Літургії.

Хоча, на переконання учасниць семінару, державний загальноосвітній заклад ніколи не замінить недільної школи.

– Перший відвідують діти різні за конфесіями, – говорять вони, – а недільну школу – за покликанням, і ті, які хочуть мати вчення православне. У нас наука тримається православних канонів, і ми намагаємося залучити учня до нашої Церкви. Але християнська етика і в звичайних школах дуже потрібна. Ми повинні навчити дітей любити Бога, служити Йому. Цих знань вони, на жаль, переважно не отримують в родинному колі. Тільки на такому уроці в ЗОШ тему мусово розглядати на міжконфесійному рівні, а біблійну історію потрібно пов'язувати з сучасністю. У вихованні дитини беруть участь чотири ланки: батьки, школа, Церква і держава. Бачимо наразі, що Церкві належить головна роль: боротися за душі дітей, розвивати духовність, вести за собою.

НОВИНИ

***

30 червня канцлер єпархії протоієрей Микола Цап взяв участь в урочистостях з нагоди випуску релігієзнавців в університеті «Острозька академія».

Свято розпочалося Літургією в академічному храмі реподобного Федора Острозького. Після подячного молебня відбулося урочисте зібрання.

Вітаючи присутніх від імені єпископа Михаїла, отець Микола зазначив, що теперішнє українське суспільство вимагає високоосвічених духовних провідників, яких випускає Острозька академія, один з найкращих вищих навчальних закладів, де є спеціалізація «релігієзнавство», а з наступного року відкривають і магістратуру Богослів'я. Тому Волинська духовна консисторія всіляко заохочує вихованців семінарії та священнослужителів-кліриків єпархії навчатися саме в Острозі.

Серед 80-ти випускників-релігієзнавців – троє волинян. Протоієрей Віталій Антолюк, настоятель храму Собору Пресвятої Богородиці в с. Забороль Луцького районного деканату, здобув диплом спеціаліста. Бакалаврами стали протоієрей Михайло Бучак, настоятель церкви Покрови Пресвятої Богородиці в с. Маяки Луцького районного деканату, та протоієрей Іван Пахолок, настоятель храму Воздвиження Хреста Господнього в с. Боратин того ж деканату.

Дипломи здобули також близько 15 священників, які свого часу закінчили Волинську духовну семінарію, а нині служать у різних єпархіях нашої Церкви.

У Горохівському деканаті

Громада Великомученика Юрія Переможенця в Сенкевичівці відзначила храмове свято. Божественну Літургію очолив горохівський декан протоієрей Андрій Сидор. Після Богослужіння він зачитав указ Святійшого Патріарха Філарета про нагородження Миколи Линчука, директора місцевого підприємства «Злагода», депутата районної ради та відомого мецената, орденом святителя і чудотворця Миколая за заслуги перед Київським Патріархатом. Високу нагороду вручив настоятель храму протоієрей Богдан Яким.

У Рожищенському деканаті

12 червня, другого дня Трійці, рожищенський декан протоієрей Василь Шняк і місцеве духовенство відправили перше Богослужіння в с. Рудня Рожищенського деканату. Місцеві парафії облаштували храм у колишньому приміщенні ошадкаси. У Службі Божій взяли участь заступниця голови райради Ганна Пасельська, голова сільської ради Світлана Якимлюк, представники громадськості та ЗМІ.

За Богослужінням отець Василь сказав про Зішестя Святого Духа. Він зазначив, що відкриття руднянської парафії є також дією благодаті Духа Святого, завдяки якій близько 2000 років апостоли почали розбудову Церкви Христової.

З нагоди свята найменші віряни одержали подарунки – молитовники й Біблії українською мовою.

До нової церкви приходять і мешканці прилеглих сіл Ольганівки та Валер'янівки, де ще немає своїх храмів.

У Нововолинському деканаті

22 червня нововолинський декан протоієрей Стефан Фульмес відправив панахиду та освятив пам'ятник на честь воїнів-прикордонників, які загинули 65 років тому, першого дня Великої Вітчизняної війни.

У Богослужінні взяли участь представники місцевої влади, громадськості та ветерани. Звертаючись до них із проповіддю, отець Стефан закликав високо цінувати подвиг полеглих і молитися за упокоєння їхніх душ.

(Закінчення. Початок на 4 стор.)

стоювала духовні та політичні права рідного народу, що, звичайно, розходилося з ідеями більшовиків. І коли 65 років тому на нашу землю ступили німецькі війська, радянська влада злякалася, що майже 4 тисячі невольників можуть опинитися на свободі й протидіяти червоній імперській ідеології. Тому було прийнято рішення усіх розстріляти. Ось як згадував про це колишній політв'язень, який вийшов буквально з-під трупів, Микола Куделя: «23 червня 1941 року об 11.30 чорними круками влітають у тюрму розлючені енкаведисти і всіх в'язнів виганяють «с вещами». Згодом подвір'я встелилося трупами, запливло кров'ю». А декого навіть схоронили розчинені кров'ю води Стиру.

Вістка про страшну трагедію 1941 року облетіла всі навколишні села. Патріотично налаштована молодь не могла залишитися байдужою. Їх єдиною втіхою було те, що понад 70 священників (за різними даними, від 72 до 78) мали відслужити на цій могилі панахиду. І нескінченні потоки людей по-

камеру попереднього ув'язнення, потім 2,5 місяці у слідчому ізоляторі. Там Надія Юхимівна пройшла очну ставку з тим, хто її видав. 1948 року переводять у луцьку тюрму. Після піврічного перебування там пані Надію, як і багатьох членів її родини, відправляють на Колиму. Через багато років Галина Йосипівна та Надія Юхимівна стали сусідками, довгий час не знаючи про це. Час стер з пам'яті обличчя, але не в силі був стерти мук і сліз, які дощами проливалися в гірких спогадах. Їх друга неждана зустріч відбулася біля Феодосіївського храму. Там вони і згадали одна одну.

Тюрма на цьому місці діяла до 1958 року, а коли збудували нову, стара стояла пустою. Через деякий час, після переобладнання, тут до 1998 року розмістилося музичлище і над неоспіваними душами, над кістками людей блюзнірськи звучала музика Лисенка, Баха, Шопена. Але, з волі Господньої, ця святина не може бути знеславлена весь час. 18 грудня 2001 року, у переддень святого Миколая, покровителя Луцька, тут ставало перший на Волині православний чоловічий монастир нашої Церкви на честь Різдва Христового.

Уперше через 60 років відслужена Літургія, протягом якої духовенство та миряни просили заступництва Господнього за розстріляних в'язнів. А потім правилася панахида.

Задум створити на цьому місці монастир настоятель Феодосіївської церкви в Луцьку протоієрей Богдан Гринів виношував уже давно.

За 5 років, відколи на місці тюрми щодня лунає молитва, тут за монастирським уставом відслужено Всенічні на престольний празник – Різдво – та на Великдень, соборювання, молебні за репресованих та за журналістів, які інформаційно допомагали становленню монастиря, вшановано пам'ять Тараса Шевченка, Олени Теліги та інших видатних діячів, проведено вінчання. Коштом прихожан – жертводавців та духовенства придбано предмети церковного використання: євхаристійний набір, свічки, поминальник, панікаділо, видано духовну літературу. Над дверима встановлено хрест, здійснено, наскільки можливо, ремонт наданого приміщення. Слухачі недільних курсів при Свято-Троїцькому соборі офірували Апостол, ще деякі миряни – гроші, меблі, одяг, багато ікон та вишивок. Монастир уже приймав туристів, серед яких були й поляки. Ті, чіє родичі загинули тут, подали за їх упокій. У монастирі почали вести його літопис. Тепер священник постійно доглядає за місцем розстрілу.

прямували в собор, а з відвіток хресним ходом – до кривавої тюрмової ями.

Галина Лотиш втратила в тюрмі свого брата. Священикові Кіндірявмову, який сидів з ним, вдалося вижити. Звільнившись, він розповідав матері співкамерника, як той просив, щоб після смерті вона перепоховала його на цвинтарі, носила на могилу квіти й ставила свічку. Після розстрілу мати поїхала з отцем до тюрми з надією, що знайде тіло.

– Ми йдемо, – згадує пані Галина, – а кишки – по перилах, мозок – по стінах, камери всі були скривавлені. Не можна було пройти. Моя мама брала в долоні і лизала ті кишки. І говорить священник: «Не плачте, мамо, очевидно, більше потрібно для Бога Вашого сина, ніж нам на світ». Він забрав ногу і ті кишки, і туди в ту яму ми поклали все, щоб було там разом. І повернулися додому з таким жалем, з таким плачем!..

Текля Хілуха з села Баїв теж була свідком розстрілу.

– Ми лежали, дожидали, доки до нас дійде, – розповідає. – Трохи втихло. Чуємо, знов ходять: «Хто є живий, піднімайся!» Дехто підвівся – стали дострілювати. Та ми вже решта лежали – ніхто не вставав, поки остаточно все не втихло. Наступного дня приїхали німці і нас випустили.

Колишню мешканку села Ватин Горохівського району Галину Подоляк заарештували після війни. На той час на її теренах розгорнули діяльність ОУН-УПА. Галину Йосипівну звинуватили у співпраці з ними й повезли на допит. Вона збирала для них одяг і продукти.

Надію Клішук заарештовували тричі. Теж за співпрацю з повстанцями. Спочатку їй довелося пройти через Торчинську

камеру попереднього ув'язнення, потім

2,5 місяці у слідчому ізоляторі. Там Надія Юхимівна пройшла очну ставку з тим, хто її видав. 1948 року переводять у луцьку тюрму. Після піврічного перебування там пані Надію, як і багатьох членів її родини, відправляють на Колиму. Через багато років Галина Йосипівна та Надія Юхимівна стали сусідками, довгий час не знаючи про це. Час стер з пам'яті обличчя, але не в силі був стерти мук і сліз, які дощами проливалися в гірких спогадах. Їх друга неждана зустріч відбулася біля Феодосіївського храму. Там вони і згадали одна одну.

Тюрма на цьому місці діяла до 1958 року, а коли збудували нову, стара стояла пустою. Через деякий час, після переобладнання, тут до 1998 року розмістилося музичлище і над неоспіваними душами, над кістками людей блюзнірськи звучала музика Лисенка, Баха, Шопена. Але, з волі Господньої, ця святина не може бути знеславлена весь час. 18 грудня 2001 року, у переддень святого Миколая, покровителя Луцька, тут ставало перший на Волині православний чоловічий монастир нашої Церкви на честь Різдва Христового.

Уперше через 60 років відслужена Літургія, протягом якої духовенство та миряни просили заступництва Господнього за розстріляних в'язнів. А потім правилася панахида.

Задум створити на цьому місці монастир настоятель Феодосіївської церкви в Луцьку протоієрей Богдан Гринів виношував уже давно.

За 5 років, відколи на місці тюрми щодня лунає молитва, тут за монастирським уставом відслужено Всенічні на престольний празник – Різдво – та на Великдень, соборювання, молебні за репресованих та за журналістів, які інформаційно допомагали становленню монастиря, вшановано пам'ять Тараса Шевченка, Олени Теліги та інших видатних діячів, проведено вінчання. Коштом прихожан – жертводавців та духовенства придбано предмети церковного використання: євхаристійний набір, свічки, поминальник, панікаділо, видано духовну літературу. Над дверима встановлено хрест, здійснено, наскільки можливо, ремонт наданого приміщення. Слухачі недільних курсів при Свято-Троїцькому соборі офірували Апостол, ще деякі миряни – гроші, меблі, одяг, багато ікон та вишивок. Монастир уже приймав туристів, серед яких були й поляки. Ті, чіє родичі загинули тут, подали за їх упокій. У монастирі почали вести його літопис. Тепер священник постійно доглядає за місцем розстрілу.

Отець Богдан, окрім монастиря, мав намір створити тут Богословський центр, музей церковної музики, музей жертв тоталітарного режиму, музей УПА, притулок та їдальню для бідних і багато інших підрозділів. Але все вимагало сили і коштів, яких не було.

Створення на цьому місці монастиря – то здійснення довгожданої мрії тих, хто воскрес з-під уламків і трепів, кого не покидала віра, що через багато літ це місце буде належно вшановане нащадками. Колись то була їх тюрма – тепер це їх храм.

Владика Михаїл сподівається, що цього року в користування церкви передадуть усе приміщення. Волинська єпархія готова взяти відповідальність за утримання монастиря. Владика Михаїл також повідомив, що має серйозні плани щодо розбудови обителі й облаштування території. Можливо, цього року вже вдасться розпочати проведення розкопок. Але щоб усіма силами взятися за роботу в обителі, необхідно дочекатися рішення обласної ради про передачу будинку, де розміщуватиметься монастир.

Андрій ГНАТЮК, прот. Віталій СОБКО
Фото Сергія ДУБИНКИ

***

27 червня нововолинський декан відправив подячний молебен з нагоди випуску в місцевих загальноосвітніх школах. У соборі Святого Духа разом молилися близько 120 випускників, дякуючи Богові за всі благодіяння, одержані під час навчання.

Після Богослужіння отець Стефан виступив із вітальним словом, у якому закликав молодь ніколи не забувати Бога у своєму майбутньому виборі, не занедбувати православної віри й не втрачати надії на Боже милосердя.

Завершено навчальний рік

25 червня закінчився навчальний рік у Центрі християнського виховання дітей і молоді. З цієї нагоди директор Центру священник Андрій Ротченков відправив Божественну Літургію та подячний молебен. Під час Богослужіння молилися вчителі, учні й батьки.

Звертаючись до присутніх із вітальним словом, отець Андрій підсумував річні здобутки закладу та висловив подяку усім, хто спричинився до його розвитку. Зокрема, директор подякував за сприяння єпископу Михаїлу, ректорові семінарії протоієрею Іванові Нідзельському, спонсорам з Української народної партії – заступнику голови облради Борисові Загреві та його помічницю Ірині Дацюк.

Протягом року в Центрі, який має також три філії, працювало 11 викладачів і навчалось близько 200 дітей. Вихованцям сектору Закону Божого (очолює Наталія Ротченкова) проводили цікаві й змістовні заняття, уроки-трапези, уроки в храмі. Цьому сприяло те, що заклад придбав фланелогограф – набір біблійних персонажів та фонів для них, зображених на фланелі. Нещодавно провели уроки-вікторини «Колесо вічності», під час яких діти закріпили вивчений матеріал та одержали цікаві призи.

Чимало виступів провів цього року хор Центру (керівник Тетяна Толочко). Протягом навчального року дитячі духовні пісенспіви лунали в кафедральному соборі Святої Трійці, Жидичинському монастирі Святого Миколая, університеті імені Лесі України, луцькій «Просвіті», Центрі естетичного виховання «Дивосвіт», педагогічному коледжі та швейній фабриці. Хористи брали участь у низці благодійних концертів. Наполеглива багатомісячна праця увінчалася аудіо- та відеозаписом хору. Покращилася й матеріальна база: придбано синтезатор – незмінний помічник на численних репетиціях.

На Свято Миколая та День матері чудові вистави представила театральна студія (режисерка Лариса Зелінова, хореографка Тетяна Боремчук). Тут діти, також, розвивали вміння виразно розмовляти, читати, правильно дихати.

Як і раніше протягом року, у нижньому храмі Свято-Троїцького собору щонеділі відправляється Божественна Літургія спеціально для дітей. Її незмінно очолює отець Андрій, директор Центру. Тут усе – Сповідь, проповідь, тривалість Богослужіння – пристосовано для дитячого сприйняття.

За сприяння єпархіальної паломницької служби вихованці Центру здійснили кілька паломницьких поїздок. Вклонилися святинам у Києві, Почаєві (тричі), Берестечку, Маняві й Більові.

Підготував прот. Віталій СОБКО
Фото автора, Сергія ДУБИНКИ
та Віталія САРАПІНА

СТЕЖИНКА ДО ХРАМУ

ПОВЧАННЯ

ПРО СВЯТОГО ДУХА

Дух Святий – третя Особа Святої Трійці – зійшов на апостолів на п'ятдесятний день після Воскресіння Ісуса Христа. Тому ця подія називається П'ятдесятниця, або День Святої Трійці.

Дух Святий називається Животворчим, бо Він разом з Отцем і Сином дає життя всьому живому. Він присутній в кожній краплині води, в кожній травинці, в кожній живій істоті. Але по-особливому животворно Дух Божий впливає на душу людини. Він спонукає душу до святого життя, перетворює її на храм Божий. Дух Святий може злого зробити добрим, слабого перетворити в сильного, лінивому додати працелюбності... Він допомагає нам ставати кращими, ніж ми є. Дух Святий зійшов і залишився в Церкві, щоб зміцнювати християн у виконанні Божих Заповідей.

Де і як ми можемо отримати Духа Святого? Це може трапитись лише тоді, коли ми є частинкою великої сім'ї – Церкви Христової. Недаремно день сходження Духа Святого став днем народження Церкви. Дух Божий приходить до нас через Таїнства Церкви, коли читаємо Біблію та інші духовні книги, коли молимося, робимо іншим добро.

Як нам дізнатись про те, чи торкнувся нашого серця Дух Святий, чи є Він у нас, чи присутній Він у нашому житті? Апостол Павло пояснює, що Дух пізнається по плоду. Дух Божий він порівнює з насінням, через яке в нашій душі виростають добрі плоди. Перевірте кожен сам себе, чи є у вас ці плоди: любов, радість, спокій, терпеливість, лагідність, стриманість? Якщо є, значить Дух Святий з вами. Якщо ж у серці погані плоди: сварка, заздрість, гнів – тоді Духа Святого нема. Апостол каже, що коли людина не має любові, то вона схожа на гудячий бубон, тобто називається християнином, говорить про своє християнство, але серце порожнє, плодів Духа нема.

Шукаймо Духа Святого, Який оживляє наші душі, зміцнює нас у добрі і веде до Царства Божого.

КРОСВОРД

Повписуй відповіді на питання й у виділеній вертикальній рамці прочитаєш захиране слово.

1. Місто, де народився апостол Павло (див. 22-й розділ Книги Діян святих апостолів).
2. Син Симона кіринейнина (див. 15-й розділ Євангелія від Марка).
3. Одна з брам Єрусалима в східній стіні міста (див. 5-й розділ Євангелія від Йоана).
4. Пророк, який перебував у череві риби три доби (див. 12-й розділ Євангелія від Матфея).
5. Перше слово молитви до Святого Духа.
6. Син Ісака та Ребеки, брат Ісава (див. 25-й розділ Книги Буття).

1				
2				
3				
4				
5				
6				

Сторінку підготував священик Андрій РОТЧЕНКОВ, директор Центру християнського виховання дітей і молоді. Малюнки Ірини ДАЦЮК

ОПОВІДАННЯ

Раніше я дуже рідко бував у храмі. Бабусі доводилось або зацікавлювати мене чимось смачним, або майже силою вести з собою. Не знаю, ким би я виріс, якби Бог не змилювався наді мною і не послав мені на напоумлення одну дівчинку Софійку, в яку я закохався всім серцем.

Вона була надзвичайно гарна на вигляд, ходила до храму й була дуже розумною.

Якось я взявся проводити Софійку зі школи додому. Дорогою ми розмовляли. Мені було цікаво дізнатись про Бога, а Софійка охоче ділилась своїми знаннями.

Одного разу я поскаржився Софійці, що в храмі мене насварили.

– Мені і так було важко стояти, – пояснював я, – бо нічого не розумів, що там робиться, а тут іще щось, мабуть, не те зробив, то на мене як зацікали та як засмикали мене... Мені й зовсім стало нецікаво, і я пішов геть.

Софійка чомусь сумно мовчала і мені стало ніяково.

– А тебе хіба в храмі ніколи не ображали?

У відповідь вона сказала дуже дивну фразу:

– У храмі треба дивитись не на видиме, а на невидиме.

– Як же я можу дивитись на невидиме, коли я його не бачу? – щиро заперечив я. – А тітку яка мене смикає, бачу. Як же мені на неї не звертати уваги?

– А ти приходиш у храм до Бога, і тоді все навколо, все, що відволікає тебе, стане таким маленьким-маленьким... Не те щоб ти зовсім його не помічав, але воно буде не головне. Ти в храмі всю душу віддай Богові, тоді ти наче підіймешся кудись високо-високо і от побачиш – тоді тебе і чіпати не будуть. Ти тоді для інших зробишся наче невидимий.

– Справді невидимий?

– Ні, не справді... Але якщо ти нікого не бачитимеш у храмі, крім Бога, то і тебе ніхто

ЯК Я ПОЧАВ ХОДИТИ ДО ХРАМУ

не бачитиме й не заціпатиме. А тільки всім поруч з тобою буде добре.

– Скажи, Софійко, а тобі ніколи не буває важко у храмі?

– Буває! Іноді гріхи наші нас до Бога не пускають. А буває, що диявол нас від Бога відволікає. Він всіх ненавидить і не хоче, щоб люди розмовляли з Богом, а тому заважає їм у храмі.

– А як же тоді? Що ж тоді робити?

– Боротися. Не піддаватися. Треба старатися, зусилля докладати. Ти питаєш, чи мені важко... А що в нашому житті буває легко? От ми вчилися читати – і то було важко. А здавали кроси на фізкультурі – ох, краще не згадувати... А іспити складали – то взагалі: скільки праці, скільки зусиль. Так то все дрібниці, а тут – йдеться про вічне життя і смерть. Звичайно, буде важко.

– Так, усе правильно, – сказав я і раптом зупинився на запитанні, яке спало мені на думку. – Софійко... А можна я у тебе про щось спитаю?

– Ти ж і так питаєш... – засміялася вона.

– Ні, я питаю щось таке... А ти не образишся?

– Ні. Якщо зможу – то відповім.

– Скажи, будь ласка, навіщо взагалі ходити до храму? Я ж можу і вдома собі молитися і так само боротися зі своїми гріхами?

– Ні! – зупинила мене Софійка з таким почуттям, наче хотіла врятувати від якоїсь біди. – Ні! Без храму не можна!

– Але чому?

– Хіба ти не знаєш? – лице Софійки аж засвітилося якоюсь дивною таємницею. Вона

так схвилювалася, що ледь вимовляла слова. – Хіба ти не знаєш, що тільки в храмі Господь наш Ісус Христос дає Себе в жертву людям на життя вічне!

– Як це? – остовпів я.

– Це велике Таїнство. Ніхто не може зрозуміти, як це відбувається, але заради цього Господь і заснував Церкву. Церква – це всі християни землі, які об'єднані в одну духовну родину. Біблія навчає, що окремі люди і громади невидимо пов'язані між собою так міцно, як частини одного тіла. Наш храм і наша громада також є частинкою тіла Церкви. Найголовніше, що є в Церкві, – це Божі Таїнства. Вони так названі тому, що під час того як священник з людьми видимо

моляться, то невидимо, таємно Сам Бог Духом Святим сходиться до людей та оживляє їх душі. І так незбагненно і невидимо Бог рятує людей та прилучає їх до Себе, до істини і до вічного життя.

Ця натхненна промова приголомшила мене. Усе це було для мене неймовірною новиною й відкриттям.

– А а й не знав! Я думав, у храмі просто красиво. Я думав, там усе залежить від людей, а не від Бога, і що туди можна ходити, а можна й не ходити...

– А ти знаєш, що Церква Божа – це корабель?

– Корабель? – Так, корабель. Він пливе серед бурливого моря життя. А без корабля як спасешся серед моря?

– Так, – погодився я, – без корабля в морі загинеш. Корабель – це сила. Але якщо на морі сильна буря, то і корабель може потонути. Слухай, а якщо і справді буде така буря, то хіба Церква загине?

– Нізащо! – запевнила Софійка з такою вірою, що в мене зник найменший сумнів. – Так Бог сказав про Церкву: всі сили пекельні не подолають її. Церквою невидимо керує Сам Бог. І що б не сталося в світі, все одно – найголовніше в Ній ніхто і ніщо не зможе здолати! Ні люди, ні обставини, ні біси – ніхто і ніколи! Церкву охороняє Всемогутній Бог – і Він уже знайде, як її захистити.

Мені стало дуже радісно від цих слів.

– Звичайно, знайде! Хто ж проти Бога може воювати? Точніше, воювати можуть, але хто ж Його подолає?!

Потім до самого Софійчиного дому ми йшли мовчки – так мене вразила ця розмова. Я ще не все розумів. Але я зтямив собі, що Церква – це щось величне і таємниче. Її і найбільший мудрець не зможе до кінця осягнути. Я зажадав дійсно належати до цієї великої родини, яка збирається в храмах, щоб зустрічатись із Богом та отримати вічне життя.

ВІТАННЯ

Храмові свята:

Церкви **Вознесіння Господнього** (Горохів, Любешів, Устилув Володимирського дек., с. Заболотці Іваничівського дек., с. Козлиничі Маневичького дек., с. Оздів Луцького райдеку, Рокині Горохівського дек.), **Святої Трійці** (Луцьк, Маневичі, Турійськ, с. Бермишів Локачинського дек., сіл Вербки й Уховецьк Ковельського райдеку, с. Липини Луцького райдеку, с. Мислині Горохівського дек., сіл Сильне й Тростянець Ківерцівського дек.), **Святого Духа** (Нововолинськ, Берестечко Горохівського дек., с. Колодниця Ковельського райдеку, с. Коритниця Локачинського дек.), **Святого Іоана Хрестителя** (Луцьк, Ковель, Цумань), **Різдва святого Іоана Хрестителя** (с. Бахів Ковельського райдеку, с. Лище Луцького райдеку, с. Нові Червища Камінь-Каширського дек.), **Апостолів Петра й Павла** (Ковель, с. Берегове Рожищенського дек., с. Високі Цевелічі Локачинського дек., с. Голоби Ковельського райдеку, сіл Жабче й Мар'янівка Горохівського дек., с. Клевецьк Турійського дек., с. Коршовець Луцького райдеку, сіл Володимирівка й Новосілки Володимирського дек., с. Проходи Любешівського дек., сіл Сокиричі й Хопнів Ківерцівського дек.), **Положення риз Господніх** (с. Менчічі Іваничівського дек.), **Рівноапостольної Ольги** (с. Хрипалічі Володимирського дек.), **Рівноапостольного Володимира** (Володимир, с. Тарасове Луцького райдеку).

Висвяти:

іподиякона Ігоря Дзюбу 21 травня висвячено на диякона, а 28 травня – на священника;

іподиякона Михайла Федіша 2 липня висвячено на диякона.

Нагороди:

протоіерея Василя Мурала, настоятеля храму святого Іоана Хрестителя в с. Прилуцьке Ківерцівського дек., 10 травня нагороджено палицею;

священника Ігоря Дзюбу, священника Ярослава Литвина, настоятеля храму Апостолів Петра й Павла в с. Жабче

Горохівського дек., **священника Василя Старевича**, настоятеля храмів Різдва Пресвятої Богородиці в с. Мощена та Успіння Пресвятої Богородиці в с. Красноволя Ковельського райдеку, **священника Віталія Іваніва**, настоятеля храму Апостола Іоана Богослова в с. Зоря Володимирського дек., **священника Володимира Курчина**, настоятеля храму Вознесіння Господнього в с. Козлиничі Маневичького дек., **священника Валерія Божка**, настоятеля храмів Успіння Пресвятої Богородиці в с. Городище та Благовіщення Пресвятої Богородиці в с. Гредьки Ковельського райдеку. 8 червня нагороджено камилавками.

Ювілеї:

священнику Ігореві Кузьмичу, шацькому деканові, 10 червня – 5 років священничого служіння;

священнику Володимирові Белегаю 10 червня – 25 років; **священнику Дмитрові Відніку**, настоятеля храму Великомучениці Світлани в Ковелі, 12 червня – 55 років; **протоіерею Євгенові Шевчуку**, настоятеля храму Великомученика Юрія Переможця у Володимирі, 14 червня – 45 років;

протоіерею Степанові Деленіву, настоятелю храму Первомученика Стефана в Торчині Луцького райдеку, 23 червня – 15 років священничого служіння;

протоіерею Володимирові Богдаюку, настоятелю храму Покрови Пресвятої Богородиці в Нововолинську, 24 червня – 50 років;

священнику Іванові Зеленку, настоятелю храму Святителя Василя Великого в Старій Виживці, 1 липня – 5 років священничого служіння;

священнику Володимирові Дебеляку 1 липня – 25 років;

протоіерею Дмитрові Кекляку, настоятелю храму Апостола Андрія Первозваного в Ковелі, 7 липня – 15 років священничого служіння;

священнику Петрові Яйчуку 11 липня – 25 років;

протоіерею Володимирові Мицьку, камінь-каширському деканові, 13 липня – 30 років;

диякону Петрові Підсадному 14 липня – 20 років;

священнику Олександрові Вронському, настоятелю храму Успіння Пресвятої Богородиці в с. Гайове Ківерцівського дек., 19 липня – 25 років;

священнику Андрієві Мовчанюку, капеланові обласного онкодиспансеру, 22 липня – 5 років священничого служіння.

Владика Михаїл, духовна консисторія та редакція часопису щиросердечно вітають вірних із храмовими святами, а священнослужителів – із вагомими життєвими подіями!

ОФІЦІОЗ

Протоіерея Сергія Коця звільнено від обов'язків декана Луцького районного деканату (указ № 53 від 26 травня 2006 р.).

Протоіерея Івана Семенюка призначено виконуючим обов'язки декана Луцького районного деканату (указ № 54 від 26 травня 2006 р.).

Протоіерея Сергія Січкаря звільнено від обов'язків настоятеля храму Воздвиження Хреста Господнього в с. Коршів Луцького районного деканату (указ № 58 від 7 червня 2006 р.).

Священника Олега Походзея призначено настоятелем храму Воздвиження Хреста Господнього в с. Коршів Луцького районного деканату (указ № 58 від 7 червня 2006 р.).

Священника Михайла Мельничука звільнено від обов'язків декана Маневичького деканату (указ № 60 від 8 червня 2006 р.).

Священника Андрія Закидальського призначено деканом Маневичького деканату (указ № 61 від 8 червня 2006 р.).

ОГОЛОШЕННЯ

Волинська духовна семінарія оголошує набір студентів на I курс денної та заочної форм навчання. До семінарії приймаються особи чоловічої статі віком до 35 років з середньою освітою, неодружені або одружені першим шлюбом. Термін навчання 4 роки; випускники одержують дипломи бакалавра богослів'я. Вступні іспити: біблійна історія, катехізис, церковний устав, церковний спів, церковнослов'янська мова, диктант, співбесіда.

При семінарії діє регентське відділення, яке готує регентів церковних хорів і вчителів християнської етики. Приймаються особи чоловічої і жіночої статі віком до 45 років із середньою освітою. Термін навчання 3 роки. Вступні іспити: спів, диктант, співбесіда.

Протягом навчання вихованці забезпечуються житлом, триразовим харчуванням та можливістю користуватися бібліотекою.

Документи приймаються до 20 серпня. Вступні іспити 22-23 серпня.

Докладнішу інформацію можна одержати в канцелярії семінарії за адресою: Луцьк, Градний узвіз, 5. Тел.: (0332) 72-32-12, 72-44-77, 72-60-72.

31 липня – 9 серпня – паломництво до святинь Криму: Бахчисарай (Успенський монастир, Качі-Кальйон-Печерний монастир), Севастополь (Херсонес, Володимирська церква, Георгіївський монастир, Новоспаский скит), Балаклава (Інкерманський монастир), Сімферополь (Троїцький монастир, Петро-Павлівський собор, Свято-Троїцький собор – мощі Луки, тантина Єлени й Константина), Судак (Топлівський

монастир). Зголошуватися до 21 липня. Виїзд 31 липня о 19.00 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення – 9 серпня о 23.30. Вартість (транспорт, проживання та екскурсії) – 360 грн.

11–12 серпня – паломництво до Маняви (Івано-Франківська обл.): Скит – джерело «Сльоза Божої Матері» – водоспад Святого Духа (Х ст.). Зголошуватися до 10 серпня. Виїзд 11 серпня о 23.00 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення – 12 серпня о 23.30. Вартість – 65 грн.

16 серпня – паломництво до святинь Львова. Зголошуватися до 15 серпня. Виїзд о 6.30 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення – о 23.00. Вартість поїздки 45 грн.

24 серпня – паломництво до святинь Рівненщини: монастир у Дермані (п'ять чудотворних ікон і цілюще джерело) – собор в Острозі (мироточива ікона) – монастир у Межириччі (чудотворна ікона) – джерело св. Миколая в Гільчі – монастир у Городку (чудотворна ікона, частина гробу Богородиці). Зголошуватися до 23 серпня. Виїзд о 6.30 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення – о 23.00. Вартість поїздки 30 грн.

26 серпня – паломництво до святинь Києва: Печерська лавра – Введенський монастир – Видубицький монастир – Іонівський монастир – Михайлівський Золотоверхий монастир – Володимирський собор (Патріарша Служба). Зголошуватися до 23 серпня. Виїзд 25 серпня о 23.00 від

Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення – 26 серпня о 23.30. Вартість поїздки 85 грн.

30 серпня – паломництво до почаївських святинь: Почаївська лавра – лаврський скит – монаше кладовище – джерело праведної Анни. Зголошуватися до 29 серпня. Виїзд о 6.30 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення – о 19.00. Вартість поїздки 27 грн.

31 серпня – 9 вересня – паломництво до святинь Криму: Бахчисарай (Успенський монастир, Качі-Кальйон-Печерний монастир), Севастополь (Херсонес, Володимирська церква, Георгіївський монастир, Новоспаский скит), Балаклава (Інкерманський монастир), Сімферополь (Троїцький монастир, Петро-Павлівський собор, Свято-Троїцький собор – мощі Луки, тантина Єлени й Константина), Судак (Топлівський монастир). Зголошуватися до 25 серпня. Виїзд 31 серпня о 19.00 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення – 9 вересня о 23.30. Вартість (транспорт, проживання та екскурсії) – 360 грн.

З собою необхідно мати посуд для води і (за бажанням) одяг для занурення у воду. Докладніша інформація та реєстрація – за тел. (03322) 5-42-50.

Виконуємо реставрацію та розпис храмів, а також реставрацію, позолоту, посріблення євхаристійних наборів: чаш, дискосів, лжиць і т. ін. Тел. (050) 660-53-19.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях! Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку!

ВОЛИНСЬКІ ЄПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ
 часопис Волинської єпархії Київського Патріархату
 Передплатний індекс: 91241
Засновник і видавець:
 Управління Волинської єпархії Української Православної Церкви Київського Патріархату.
<http://www.pravoslavja.lutsk.ua>
Адреса редакції: 43025, м. Луцьк, Градний узвіз, 1. Тел./факс: (0332) 722182
pres-sluzhba@ukr.net

Свідоцтво про державну реєстрацію:
 ВЛ №219 від 03.08.2004 р.
 Віддруковано у МП «Зоря»
 м. Луцьк, пр-т Волі, 2, тел.: 8 (03322) 46038
 Наклад: 5000. Ціна договірна.
 Зам. № 480 від 12.07.2006 р.

Головний редактор Андрій ГНАТЮК
Редакційна колегія:
Прот. Віталій СОБКО (заступник головного редактора), **свящ. Андрій РОТЧЕНКОВ** (редактор дитячої сторінки), **Ірина ДАЦЮК** (художній редактор), **Віктор ГРЕБЕНЮК** (літературний редактор), **Святослав КОНОНЕЦЬ** (верстка, ТЗОВ «ІНЦІАЛ»), **Галина МЕЛЬНИК** (набір).

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього є обов'язковим. Редакція не завжди поділяє позиції авторів публікацій, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.